GAZETA KRAKOWSKA

Nro 31.

Z KRAKOWA DNIA 16 KWIETNIA 1823 ROKU WE SRODĘ.

Z Paryża d. 30 Marca.

N. Król trzema rozporządzeniami z d. 26 naprzód Radcę stanu i Marszałka polnego Decaux mianował w mieysce Vicemajora Pireneyskiego woyska Jenerała porucznika Coctlosque, jeneralnym dyrektórem kancelaryi wydziału woiennego; potem jeneralny sekretaryiat w tymże wydziale utworzył, a nakoniec intendencyią nad 16 dywizyią P. Dennié Polecił.

Wyiazd Xiężny Angouleme do Bordeaux oznaczony iest na 2 Kwietnia. Towarzyszyć iey będą Vicehrabia d'Ahout i iego małżonka, Hrabina Gontaut-Biron, Par Margr. de Vitray, honorowy iey kawaler i Koniuszy Ogueri. Spodziewa się stanąć d. 6 w Bordeaux.

Syn Xcia Belluny poiechał za swoim oycem do woyska.

Fałszem iest, iakoby Fermey, szwagier Jenerała Guilleminot, i iego adjutant uwięzionemi byli.

Jenerał Guilleminot nie iest rodowitym Francuzem, ale Belgiyczykiem. Od młodości był za liberalnemi zasadami i w r. 1790 ieszcze należał do powstania w Belgii. Poźniey służył w woysku Francuzkiem aż do przywrocenia Króla w r. 1814 i wielorakich doznał przychylności dowodów od Ludwika XVIII. Mimo tego należał wszelako do powstania w r. 1815 i był Majorem jenerałem w woysku Fouché, w którym stopniu podpisał kapitulacyią Paryża. Posiada on naywięcey wiadomości z pomiędzy officerów Francuzkich.

PP. Bignon, Lafayette, Köhlin i Voyer d'Argenson donieśli swoim konstytuentom o przyczynach, dla których nie bywaią na posiedzeniach izby Deputowanych.

Przechadzce do Longchamp towarzyszyła d. 27 naypięknieysza pogoda i mnogość ludzi i powozów była nadzwyczay wielka.

Niepododna (wyraża dziennik Gwiazda) opisać radości walecznych mężów, którzy maią szczęście walczyć pod rozkazami iednego z Burbonów.

Wielu młodzieńców około 20 lat maiących, którzy z powodu należenia do zaburzeń pod czas wypchnięcia z izby Deputowanych P. Manuela uwięzionemi zostali, stawionemi wczoray byli przed karną policyią, częścią, że krzyczeli: Precz z huzarami giulotyny! (rozumieiąc przez to żandarmów) niech żyie Manuel! niech żyie Napoleon! niech żyie Rzeczpospolita! częścią tez, iż zerwali

się na urzędników policyi. Choffard skazany został na 8miomiesięczne więzienie i zapłacenie 50 Fr. kary pieniężney, inni na mnieysze kary. Młody ich obrońca Boinvilleres tak dalece uniosł się w ich sprawie, że aż Prezes przypomnieć mu musiał, iż mowi przeciw sile zbroyney i utrzymuie naukę samowładności ludu, gdy twierdzi, że podobne skupienia nie są buntownicze. Boinvilleres odwołał się do ustawy r. 1789, podług którey skupienia na ówczas dopiero staią się buntowniczemi, gdy po trzykrotnem napomnieniu zwierzchności nie rozeydą się. Ta ustawa dotąd istnieie i iest tarczą obywatelskiego bezpieczeństwa, którey Rząd przywłaszczyciela, ani prawego Króla nie ośmielił się znieść. Tu prokurator Królewski wniosł, aby P. Boinvilleres odsądzony był od patrońѕtwa. Przypadkiem znaydował się obecny stary Patron Merilho, który wsparł młodego swoiego kollegę zapewnieniem, że ta ustawa nie iest zniesioną. Sąd przestał zatem na napomnieniu, aby mowił tylko, ile z prawa obrona wymaga.

Zupełnie tu ucichło o buncie w woysku. Za przykład, iak łatwo utworzyć się mogą tysiączne wieści, posłuży następuiąca okoliczność: Kilkunastu rzemięślników przeznaczonych do służby woyska i tu ubranych, wysłanych zostało na wozach. Już ci zaraz na giełdzie rozeszła się wieść: że w woysku źle się dziać musi, kiedy na wozach posełaią posiłki. Z odezwy tylko Hr. Puysegur; prefekta departamentu des Landes okazuie się, że przez zwodnicze pisma i mowy usiłowano zachwiać idące woyska, ale wszystkie te podłe i wiarołomne podstępy wierność żołnierzy udaremniła.

Na dowód, że sprzymierzone Mocarstwa obowiązały się nie dopuszczać żadnego rewolucyynego poruszenia we Francyi, przywodzi dziennik Sporów następuiący wyimek z traktatu d. 20 Listopada 1815 roku: Gdy te same rewolucyyne zasady, które ostatnie kary godne przywłaszczenie wspierały, ponowić się we Francyi mogą pod innym kształtem, i zagrozić spokoyności innym kraiom, przeto obowięzuią się umawiaiące Mocarstwa: że gdyby tak nieszczęśliwy wypadek nastąpił, przedsięwziąść pomiędzy sobą i z N. Królem Francuzkim środki, iakie dla zabezpieczenia swoich kraiów i spokoyności Europy za potrzebne uznaią, i t. d. W nocie zaś przy przesłaniu tego traktatu Rządowi Francuzkiemu cztery umawiaiące się Mocarstwa oświadczyły: że Królewska Dynastyia we Francyi uważaną iest za podstawę publicznego porządku.

Gazeta Francyi donosi; że nieprzychylni Rządowi ludzie z Mont de Marsan zakupowali potaiemnie dla Miny żywność i przesłali.

Znayduiący się tu Hiszpanie, a między niemi Hr. Torreno, zabieraią się do wyiazdu.

Z Madrytu d. 21 Marca.

(Przez Paryż.)

Na posiedzeniu Stanów d. 19 Minister sprawiedliwości przyniosł poselstwo, iż zdrowie J. K. Mci i Królowey polepszyło się. Stany trudniły się potem rozmaitemi proiektami, a między innemi względem użycia żołnierzy byłey gwardyi Królewskiey do służby oyczyzny.

Onegday z powodu odiazdu Króla cały Madryt był w poruszeniu. Wiele bogatych rodzin, które iechać chciały za Monarchą czyniły przygotowania do drogi; w zamku podobnież trudniono się

pakowaniem, tak iż w nocy d. 20 mało co kto snu się oddał. Dnia tegoż rano ulica do zamku prowadząca zapełniona była obywatelami, gdyż każdy chciał widzieć ieszcze Króla swoiego i życzyć mu szczęśliwey podróży. Mieszkańcy Madrytu pragnęli naturalnie widzieć Króla i iego Dom w pośród siebie, ale widoki Ministrów i Stanów przemogły. Gdy NN. Królestwo o godzinie w pół do dziewiątey wsiedli do powozu i ruszył orszak z 20 powozów złożony, slyszeć się dały liczne okrzyki: Niech żyie Król! niech żyie konstytucyia! Liczbę woyska, która zasłania podróż J. K. Mci podaią do 6000 ludzi, z których około dwie trzecie części poszły naprzód dla luzowania się. Ztąd wynosiła zasłona około 1800 ludzi. Pisma tuteysze twierdzą, iż po obu stronach drogi aż do Sewilli znayduie się do 22,000 milicyi pod bronią. Zasłona Królewska zostaie pod rozkazami Jenerała Hr. Abisbal.

Ciało dyplomatyczne, to iest Ambassador Angielski P. A'Court, Ministrowie Portugalski i północney Ameryki, udadzą się także do Sewilli. Pierwszy iuż tam razem z Królem poiechał,

Ministrowie Eguia i San Miguel wyiadą za dni kilka.

Dzieła kunsztu i inne skarby w zamkach Madryckim, Eskurial, St. Jldefonso i Araniuez zostały wcześniey upakowane i będą do Sewilli przewiezione.

Posiedzenia Stanów odbywać się będą póki nie nadeydzie wiadomość, że Król przebył iuż Occana, na ówczas odroczone zostaną do 16 Kwietnia, w którym dniu pierwsze posiedzenie odbędzie się w Sewilli.

Jenerał Morillo wzbraniał się przyiąć dowodztwa w Galicyi, póki sprawa iego względem zdarzeń w d. 7 Lipca roztrzygnioną nie zostanie; lecz Minister woienny posłał mu pod d. 18 rozkaz w imieniu Króla, aby rzecz tę zostawił czasowi i dowodztwo obiął.

Król nakazał, aby w 9 i 10 obwodzie woyskowym utworzone zostało trzecie odwodowe woysko pod rozkazami Jenerała porucznika Villacampo.

W górach Ronda i Sierra Morena pokazały się kupy niechętnych, które iednak ruchome kolumny rozpędziły.

W Guipuscoa wszyscy młodzieńcy od 20 do 25 lat uchwycili oręż i oddali się pod rozkazy Pułkownika Jauregui. Deputacyia tey prowincyi udała się do Briata i chce w potrzebie urządzić pospolite ruszenie.

Podług listu do Prefekta umieszczonego w dzienniku Universal pod d. 29 b. m. 60 jeźdców pod dowodztwem Jsidóra należących do korpusu Bessieres, pokazało się w Alkala o 6 godzin drógi od Madrytu, ale przez milicyią i saperów odpartemi zostali do Guadalaxara, gdzie stoi korpus Bessieres, tylokrotnie iuż za zniszczony przez liberalne pisma głoszony. O 14 godzin drogi od Madrytu na drugiey stronie pobity został Naczelnik powstańców Palaio. Widać zatem z samego dziennika Universal, iż wszędzie znayduią się ieszcze powstańcy. (z Dzien: Sporów.)

Kardynał i Arcybiskup Toledu, Ludwik Burbon, umarł w 45 roku życia. Był on iak wiadomo za konstytucyią. (*)

(*) Oyciec iego Ludwik Burbon był naymłodszym synem Filipa V. i także Arcybiskupem i Kardynałem, ale poźniey porzucił stan duchowny i ożenił się z Szlachcianką Vallabriga de Roza. Ta urodziła mu troie dzieci, dwie córki, z

Z Lizbony d. 12 Marca.

Ostatnia tuteysza gazeta Rządowa zawiera wiele obszernych doniesień o zdarzeniach w Oporto i o rokoszu Hr. Amarante. Okazuie się z nich, iż rokoszanie usiłowali opanować miasto Braganza, ale przez konstytucyyne woyska odpartemi zostali. Jenerał major Teixeira przeszedł w Aguiar do fakcyionistów i nazywa się drugim naczelnikiem *woyska odrodzenia Portugalii.* Miasto Chaves przyłączyło się w początkach z swoią osadą do Hr. Amarante; lecz podług poźnieyszych doniesień pod d. 8 b. m. żałowało wielu uwiedzionych żołnierzy, iż przeszli na stronę Amarantego i wielu z nich powróciło do woyska konstytucyynego. Dwudziesty czwarty pułk piechoty, który stał w Villa - Reale i przeszedł na stronę Amarantego, wzbraniał się także słuchać daley iego rozkazów. Podług listu od brzegów Duero składała się ieszcze iego siła z iednego bataliionu 12go pułku, iednego szwadronu 9go jazdy pułku i kilkunastu kup wieśniaków uzbroionych widłami i kosami. W głównym iego sztabie znaydowały się następuiące osoby: Teixeira, Silveira, Corea i Vasconcellos. Pod Peso de Regoa chciał Amarante przeprawić się przez Duero; ale konstytucyyne woyska tak dzielnie go przywitały, iż musiał w góry uciekać.

Z Perpignanu d. 22 Marca.

D. 20 wszędzie na granicach naszych pokazały się woyska Hiszpańskie; przed St. Laurent de Cerda postawiły swoie straże na przeciwko Francuzkich.

Dziś przybył tu Xże Angouleme i kazał przed sobą stawić naczelników woyskowych i władze cywilne. — Dotychczasowy nasz Konsul w Barcelonie, Vicehrabia Gasville przybył tu d. 16.

Baron Eroles przeniosł główną swoią kwaterę do Banguls les Aspres, o dwie godziny ztąd jazdy na drodze do Hiszpanii.

Z Baiony d. 23 Marca.

D. 19 o godzinie 8 w wieczor przybył tu Xże Reggio, Marszałek Oudinot, którego nazaiutrz wszyscy officerowie stoiącego tu woyska odwiedzili.

Stosownie do wydanego rozkazu przez Majora jenerała wszyscy officerowie znaydować się iak nayprędzey maią na swoich mieyscach. O zachodzącey tu teraz czynności zaledwo sobie wyobrażenie uczynić można: od dwoch dni iest iuż nawet polowa poczta urządzona.

Listowa poczta z Madrytu ieszcze dziś nie nadeszła, tylko z prowincyy Baskich. Listy z Vittoria donoszą pod d. 17 b. m. iż wszelka żywność z tey strony Ebro przewiezioną bydź ma na tamtę stronę do Kastylii, aby utrudnić Francuzom dostania żywnosci. — Miasta Pampelona i St. Sebastian głoszone są od 19 b. m. w stanie oblężenia; fabryki broni, &c. przeniesione zostały do Andaluzyi.

Bawiący tu i do woyska wiary nie należący Hiszpanie odebrali rozkaz udania się o 20 godzin drogi w głąb kraiu lub wrocenia do Hiszpanii.

Z Bordeaux d. 23 Marca.

Wczoray w południe Marszałek polny Hr. Oudenarde lustrował gwardyie J. K. Mci i brata iego Monsieur. Dziś rano wysłuchały Mszy S. w Kościele katedral-

---

których naystarsza zaślubioną iest z byłem Xciem Pokoiu (Godoy) i syna zmarłego teraz Kardynała. Ten wystąpił przeciw Napoleonowi i był członkiem utworzoney przez Stany w Kadyxie Rejencyi.

nym i odeszły do Pau dla towarzyszenia Xcia Angouleme do Baiony.

Onegday przybył tu Jenerał porucznik Hr. de Bethisy, a dziś rano odiechał do St. Marsan.

Od 5 Marca nie odebraliśmy z Madrytu zwyczayną dro żadnych listów; w krótce ustanie zapewne związek między Francyią i Hiszpaniią.

Z Londynu d. 28 Marca.

Na posiedzeniu niższey izby Parlamentu d. 25 zapytał się Lord Russel P. Canning: Czyli zachodzi iaki traktat, przez który Angliia zaręczyła Ludwikowi XVIII. lub następcom iego z Domu Burbonów koronę Francuzką? P. Canning odpowiedział: Pomiędzy zawartemi traktatami znayduie się ieden, który iak mu się zdaie, zawiera warunek, iż w przypadku, gdyby ostatni przywłaszczyciel (Napoleon) lub który z iego rodziny pokusił się o koronę Francuzką, sprzymierzone Mocarstwa opierać się temu będą wszystkiemi siłami. Sądzi także, iż na przypadek gdyby z inney przyczyny lub pod kierunkiem innych osób rewolucyia we Francyi wybuchnęła, sprzymierzone Mocarstwa, a zwłaszcza Prussy, Rossyia, Austryia i Angliia obowiązały się umówić względem przedsięwziąść się maiących środków. — D. 27 oświadczył P. Canning wyraźniey: iż po przeyrzeniu traktatów dana onegday odpowiedź, iż zupełnie rzetelna i żaden więcey nie zachodzi obowiązek oprócz wymienionych. — P. Robert Wilson wyraził: iż ta umowa tycze się zapewne tylko Napoleona, ale nie iego rodziny; ale P. Canning zapewniał, iż taka iest osnowa traktatu Paryzkiego 1815 r. iak powiedział.

D. 25 o godzinie 5 z południa przybył tu P. O'Gorman z listami z Madrytu. Gdy przebył granice Hiszpańskie, znalazł woysko Francuzkie w ruchu. Sądzono zatem, iż d. 5 Kwietnia stanie nad rzeką Ebro.

D. 24 i 25 były gabinetowe rady.

Król przychodzi do zdrowia, i iuż nie nosi ręki na przewiązce.

Z Kurasao piszą pod d. 19 Stycznia, iż Kolumbiyska eskadra pod rozkazami Admirała Daniels opanowała niedawno nową Hiszpańską korwetę Maria Franciszka o 24 działach i 240 osady, która z 90 żołnierzami i 40,000 dolarami w monecie z Hawanny do Porto-Cabello płynęła. Hiszpanie utracili więc przez to korzyści, które Jenerał Morales przez zaięcie Maracaibo i Coron uzyskał.

— D. 29. —

W Izbie wyższey Parlamentu d. 24 przeszły 1) bil, mocą którego na fundusz umorzenia długu kraiowego oznaczonych iest z tegorocznich dochodów 5 millionów Fun: st. i 2) dozwalaiący Królowi sprzedać własność swoią. — Hrabia Darnley pragnął, aby więcey okrętów uzbroionych zostało, ponieważ sądzi, iż przez nakazuiącą siłę można pokóy utrzymać. Hrabia Liwerpool odpowiedział na to: że morska siła Angielska nigdy nieznaydowała się w poważnieyszym stanie iak teraz, iednak ztąd wnosić niemożna, ażeby przez to spokoyna polityka Anglii odmienić się miała.

D. 26 doniósł Hr. Liwerpool teyże Izbie, iż d. 14 Kwietnia złoży dla wiadomości izby pisma tyczące się waśni pomiędzy Francyią i Hiszpaniią, wraz z ich obiaśnieniem bez wymagania względem nich iey mniemania. Hr. Grey odpowiedział na to: Zacny Hrabia powiada nam, iż chce złożyć pisma wraz z wyiaśnieniem polityki, która w tey mie-

rze służyła Ministrom za skazówkę, wszelako bez żądania względem nich mniemania izby. Oddawna niedowierzała oppozycyia środkom Ministrów, i niemalby powiedzieć można, iż nie znaydowalibyśmy się w teraźnieyszem smutnem położeniu, gdyby w Weronie zrobiono z naszey strony to, co zrobić należało, to iest gdyby przemówiono iak kraiowi naszemu przystoi gdy tego potrzeba zachodzi. Lecz byłoby zawcześnie o tem mówić, póki pisma złożonemi niezostaną. Zacny Hrabia uczyniłby bardzo dobrze gdyby skoro wiadome będą Lordom, udzielił nad niemi swoie uwagi, ażeby dokładnie o nich sądzić mogli. Przy zbliżaiącym się stanie rzeczy wymaga także potrzeba, aby izba uwiadomioną była o naszych obowiązkach względem obcych Mocarstw a zwłaszcza Francyi. Co do traktatów te nie są nam wzbronnemi czytać, ale może zachodzą tayne warunki przez które kray nasz obowiązał się wspierać Francyią w niesłuszney iey woynie przeciw Hiszpanii. W takim przypadku byłoby powinnością Ministrów oświadczyć obcem Rządom, iż kray nasz podobne warunki wiązać nie mogą. — Hr. Liwerpool: O trafnem prowadzeniu układów w Weronie naylepiey izba sądzić będzie mogła z powyższych papierów. Proszę tylko, aby zacny Lord, izba i publiczność nie sądziły, póki nie przekonaią się, co zacny mąż (Wellington) który kierował naszemi układami w Weronie zdziałał. Zdaie mi się zresztą, iż regularnie postępuię względem tych nawet Lordów, którzy wnioskowi moiemu chcieliby nieprzyiacielską nadać oznakę. Nie ma tu żadnego powodu do kroków nieprzyiacielskich; bo te podług zwyczaiu poprzedzić powinno oświadczenie, a dla iego poparcia złożone zostaną pisma. Lecz tu wcale inna zachodzi okoliczność bo chcemy ściśło neutralnemi zostawać. Z obcemi mocarstwami, a mianowicie z Francyią nie weszliśmy w żadne tayne obowiązki, któreby sprzeciwiały się udzielonem izbie traktatom. (Tu obiawił Hr. Liwerpool podobnie iak P. Canning powyżey w niższey izbie wypływaiące z tych traktatów obowiązki.) Na wniosek Hrabiego odroczyła się izba do 10 Kwietnia.

Na posiedzeniu izby niższey d. 27 b. m. Minister Canning wniosł odroczenie izby do 10 Kwietnia. Lord Hamilton sprzeciwiał się temu wnioskowi mówiąc: W teraźnieyszey kryzie nie powinnyby izby iak 8 dni świętować, bo dłuższe odroczenie równie iest nieużyteczne iak nierozsądne. Bez przykładu ociągaią się Ministrowie z udzieleniem pism względem układów z powodu waśni Pomiędzy Francyią i Hiszpaniią, a teraz chce ieszcze Minister spr w zagranicznych przedłużyć to udzielenie do 14 Kwietnia. Na owczas upłynie przynaymniey trzy tygodnie niżeli zacznie się ich roztrząsanie. Położenie nasze z powodu zatargów między Francyią i Hiszpaniią wypływa powiększey części z postępowania naszych Ministrów względem S. Przymierza, któremu właściwie całe nieszczęście przypisać należy. Coś my i co Hiszpaniia dożyła, iest spadkiem zmarłego pierwszego naszego Ministra (Londonderry.) Gdyby Rządem Angielskim inna kierowała polityka, byłby teraz mógł wolniey działać, i S. Przymierze inny byłoby wzięło obrot. Od czasu iak Szanowny Canning osiągnął urząd Ministra, nagadano mu wiele grzeczności z powodu iego liberalnych uczuciów i odmienne-

gołmniemania. Ja nie zgadzałem się na to, i inni Panowie dobrze byliby uczynili, gdyby tak mądrze iak ia byli postąpili. Londonderry bronił wtargnienia woysk nieprzyiacielskich do Neapolu. Rząd Francuzki usiłuie tym przykładem nieprzyiacielskie swoie zamiary przeciw Hiszpanii usprawiedliwić. Od upadku Napoleona Rząd nasz nie potępił żadnego kroku S. Przymierza. W iakimże stosunku zostaie Angliia względem tego Przymierza? Jestże członkiem iego? W iakimże znaczeniu pokazał się nasz wysłaniec na Kongressie Werońskim, ieżeli Angliia nie iest iego członkiem? Nie należałże do iego obrad i niepodlegał większości głosów? -- Gdy Hiszpania ogłosi Reiencyią lub młody Napoleon we Francyi wykrzykniony zostanie, nie będziemyż zmuszonemi wesprzyć Francyi przeciw buntowniczem planom Hiszpanii? Portugaliia działa wspólnie z Hiszpanią; iezeliby oddział woyska Francuzkiego aż do Portugalii wtargnął, nie iestżeśmy innym traktatem obowiązanemi bronić Portugalii przeciw nieprzyiacielskiemu napadowi? Musiemy więc z iedney strony bronić Portugalii, a z drugiey iey nieprzyiaciela. Jezeli istotnie iesteśmy członkiem Sgo Przymierza, tedy radziłbym, aby się iak nayprędzey od niego odstrychnąć. Gdyby Ministrowie publicznie oświadczyli byli, iż ogłoszonych w Weronie zasad S. Przymierza nieprzypuszczaią, Hiszpaniia niebyłaby zagrożoną. Od ostatnich dwóch miesięcy szuka Francyia z umysłu pozoru, aby się z honorem z tey sprawy wycafać. Szacowny P. Canning mógłby z tey okoliczności korzystać i mężnie i bez ogródki oświadczyć się przeciw zasadom S. Przymierza.

P. James Macdonald oświadczył się z podobnychże powodów przeciw 14stodniowemu odroczeniu. Xże Francuzki (rzekł) wyiechał, dla stawienia się na czele 60tysiącznego woyska, które ma wolnemu sąsiadowi nakręcić karku, dla tego iedynie, że się ośmielił chcieć bydź wolnym. W 24 godzinach zmienić się mogą stosunki kraiu naszego z zagranicznemi Mocarstwami i dla tego nie należy na tak długo zamykać drzwi tey izby. Dotąd małośmy ieszcze zrobili i chwile, które poświęciliśmy nowemu Ministrowi, ustać powinny. Rozumie może, iż pragniemy iak szkolniki święta. Po szczęśliwem ukończeniu świąt, chce nas ucieszyć udzieleniem pożądanych papierów. Swiat niepyta się o owe papiery, bo dla Anglii, która niegdy była pośredniczką świata, są tylko pomnikami naygłębszego poniżenia, czemu szanowny P. Canning zaprzeczyć nie może. Albo Angliia użyła swoiego wpływu, albo nie; zeby go użyła, tedy nastąpić to powinno było zaraz na początku układów w Weronie. Ministrowie przestąpili więc swóy obowiązek względem oyczyzny, względem Europy, względem świata i są kary godnemi. Gdyby Anglii wystąpiła z statecznością, któreż oparłoby iey się Mocarstwo? We Francyi usiłuią fanatycy nakłonić króla do woyny, którą 29 części narodu przeklina. Anglii przełożenia nie były słuchane, pośrednictwo iey odrzucone, a wpływ, z którego się dawniey pyszniła wyśmiany. Z takiemi uczuciami każdy Anglik przeglądać będzie udzielone papiery. Lecz czytaliśmy iuż iedno pismo, które iest prawdziwem wypowiedzeniem woyny Anglii. Jest to mowa od tronu Krola Francuzkiego przy zagaieniu izb. Manifest ten wypowiada wszy-

stkiem wolnem konstytucyiom woy-nę, które z innego źródła, nie z woli Monarchy wypływaią. Niema żadnego wyiątku; a zatem zasady, na których opiera się nasza konstytucyia, są nieważne i Dynastyia Brunswicka] poczytaną za przywłaszczycielkę. Serce i modły ludu Angielskiego są za Hiszpanami, niemogą bydź neutralnemi, gdy widzą, iż przemoc stara się przytłómić wolność i wołaią przynaymniey: "Boże dopomóż sprawie Hiszpanów!,, — P. Warre zapytał się, czyli stosownie do protokółu narad d. 5 Listopada 1815 r. Poseł Hiszpański wezwany był do Werony, dla dopilnowania interessów kraiu swoiego? P. Canning powiedział, iż nie może nic więcey powiedzieć nadto, co d. 25 b. m. względem traktatów obowiązuiących Angliią wyraził. Mówił potem za odroczeniem izby do 14 dni, które bez głosowania uchwalono.

Odiazd P. Wellesley i iego małżonki do Wiednia odłożony został na 3 tygodnie. — Hr. Clauwilliam odiedzie w krótce do Berlina. Kiedy zaś P. Ben. Bloomfield wyiedzie, ieszcze nie wiadomo; ale słychać, że ma bydź w przód na barona wyniesiony.

Wielkie zdarzenie (wyraża gazeta Goniec) wyiazd Króla Hiszpańskiego z Madrytu, nie zrządziło żadney zmiany w papierach.

Wzmiankowana gazeta Goniec umieściła pod d. 26 b. m. list z Londynu, który między innemi zawiera: Wszyscy wygnani Francuzi lub Włochy udali się do Hiszpanii lub znayduią się w drodze i Rząd Hiszpański żołd im płaci. Jenerał Lallemand, który w tym celu przybył z Ameryki, będzie niemi dowodził. Przed kilku dniami Pułkownik Duvergier i Coffin z Nantu popłynęli z iednego z portów Angielskich do Lizbony dla ułożenia tam planów z Rządem Portugalskim. Z Lizbony dostać się chcą do Vittoria, gdzie Quiroga i inni spiskowi Francuzcy i Włoscy oczekuią na nich. Vittoria iest główną ich kwaterą. Kto o tem wszystkim wątpi, niechay czyta następuiące factum: D. 11 b. m. bryg Fanny popłynął z Gravesand do Koruny z poniżey wymienionemi osobami, z których 10 było we Francyi zaocznie na śmierć skazanych. Wszystkie były w trzech kolorowe kokardy i chorągwie opatrzone. Trzebaż większego dowodu na to, co P. Chateaubriand w izbie Deputowanych powiedział? Powyższe osoby są: Pułkownik Gauchais, Platon Valee, Mathieu, Condette, Tessier de la Motte, Quinet, Beaujeux, Meynil, Quinette de Vochomont, Barthelemy, Claudet, Hennequin, Chauvet, Couscain, Monier, Ponlans, Girolaneo Rusca, Trombetta, Pergami, Griegi, Sismunde. Nazwiska nie są zapewne prawdziwe, ponieważ większa część paszportów iest pod zmyślonemi nazwiskami od władz Niderlandskich, Angielskich i Hiszpańskich; ale znayduie się ktoś, ktory gdyby zechciał wyiawiłby prawdziwe ich nazwiska i powiedziećby mógł, kto im zwróci pieniądze, które za przewóz zapłacili.

Z Sztokólmu d. 28 Marca.

Słychać, iż przyszła Małżonka Królewica Następcy tronu, Xiężniczka Leuchtenberg, wyladuie do Dalaron.

Doktor Wallin wniósł w Stanie duchownym Seymu, aby na zaślubienie Królewica wybity był medal. W Stanie szlachty uczyniono wniosek, aby iak nayoszczędniey udzielać szlachectwo, iżby nie zmnieyszyć liczby członków konsumuiącey klassy ludzi. Wielu zaś z szlachty częścią na piśmie, częścią ustnie oświadczyli się, aby nikomu nie było wzbronne przystąpienie do szlachectwa.

Tayny Bawarski Radca, Baron Böhnen, poiechał ztąd na powrót do Minchen.

DODATEK
DO Nro 31.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 16 KWIETNIA 1823 ROKU WE SRODĘ.

Z Rzymu d. 15 Marca.

Wczoray obchodzona tu była z wielką uroczystością 23cia rocznica wyniesienia J. Swiątobliwości na godność Papiezką.

D. 12 przechodził przez miasto nasze 2gi batalijon Czeskiego pułku Trapp, za którym d. 13 przechodził 1wszy. Batalijon ten na pobożne swoie żądanie otrzymał od oyca S. pozwolenie udania się w paradzie na plac S. Piotra i słuchania w Watykańskim Kościele odprawioney przez swoiego kapelana Mszy S.

Zastanowienia rzecz godna, iż pierwsze teraz śpiewaczki przy teatrze S. Karola w Neapolu nie są Włoszki. Pani Mainville Fodor, pobieraiąca rocznie iako pierwsza śpiewaczka 63,000 Fr. iest Francuzka, Pani Fraron Glossop, pobieraiąca 30,000 Fr. Angielka, a 3cia Pani Funk Niemka.

Z Palermo (Sycylii) d. 6 Marca.

Wczoray czuć się tu dało kilkanaście mocnych wstrząśnień ziemi, z których jedno przeszło 20 sekund trwało, i w gmachach wielką poczyniło szkodę. Arsenał morski, pałace Luchesi i Valguarnera, Kościoły S. Anny i S. Mikołaia z Tolentinu i wiele innych domów naywięcey ucierpały. Przez obalenie murów, i t. d. 26 osób skaliczonych, a 16 za tych zostało; pomiędzy ostatniemi znayduie się Xże Valguarnera.

Listy z Catanea wzmiankuią o zaszłych tam wielkich nieszczęściach, ale nie dodaią, czyli przyczyną ich był wyrzut Etny lub trzęsienie ziemi.

Z Bruxelli d. 1 Kwietnia.

D. 29 Marca Minister spraw wewnętrznych zamknął w imieniu J. K. Mci posiedzenia Stanów jeneralnych stosowną mową.

Dwor oddalić się w krótce ma do Hagi. Minister Appelius wyieżdża d. 10 b. m.

Rozporządzeniem z d. 7 Marca podzielił Król zachodnią Flandryią na 8 powiatów, których główmemi miastami są Brügge, Ostenda, Dixmude, Furnes, Jpre, Courtrai, Thielt i Rousselacre.

Od granic Tureckich d. 19 Marca.

Z okolic Janiny piszą pod d. 3 Marca, iż Albańczykowie, którzy stanowili osadzy w Arta i Prevesa, obie twierdze oddali Grekom, a kapitani Albańczyków na wezwanie nowego Seraskiera Mehmet Baszy odpowiedzieli, iż ściśło połączyć się chcą z Grekami. Skoro zawiódł się na ich wsparciu, cofnął się do Saloniki, gdzie oczekuie posiłków i tymczasowo ma się obronnie. W mieście tem

ciągle Chrześcianie doznaią ucisku, zwłaszcza od nadeyścia tam wiadomości, że Kapitan Diamanty przeprawił się z 2000 ludzi za odnogę S. Katarzyny i Kassandrę po 3ci raz opanował. Wszystkie listy wzmiankuią o wielkiey stracie w Normanie. Przez kilka tygodni ukrywano przed woyskiem śmierć iego.

Od brzegów Menu d. 1 Kwietnia.

Król Bawarski poiedzie d. 1 b. m. pod imieniem Hr. Haag do Drezna, dla odwiedzenia swey córki. Małżonka iego poiedzie za nim z córkami d. 2.

Założonemu przez Królową Wirtembergską instytutowi wychowania opuszczonych dzieci, złożyło miasto Sztuttgard z powodu chrztu Następcy tronu 2000 tal. Inne korporacyie i nawet prywatne osoby idą za tym przykładem.

Młody Xże Reichstadt (syn Napoleona) mianowany niedawno został w woysku Austryiackiem wachmistrzem. Wdziawszy mundur, poiechał do dowodzącego Jenerała i rzekł do niego: "Donoszę JW. Panu, iż N. Cesarz mianował mnie wachmistrzem." "Sprawuy się tylko W. X. M. dobrze, a w krótce wyżey postąpisz." Jakoż w 12 roku życia swoiego d. 20 Marca posunięty został na chorążego i przybył do N. Cesarza Dziada w mundurze, dla złożenia mu podziękowania.

W Dreznie otworzony został kantor zatwierdzoney przez Króla Elbo-zachodnio-indyyskiey-morsko-handlowey kompanii. Kapitał iey oznaczony iest do pół milliona talarów, który zebrany być ma przez 2100 akcyy od 100 do 500 tal.

Z Szwaycaryi d. 26 Marca.

Popełnione z fanatyzmu morderstwo w Wildispuch nastąpiło w domu maiętnego włościana Petri, którego obie iego córki i syn stali się ofiarą. Naystarsza nazwana od sekty S. Małgorzatą i także prorokinią, oświadczyła wiernym iż ofiara paść musi, i gdy zostawiono iey wybór, oznaczyła własną siostrę; ale potem (iak iuż wiadomo) i sama się na ofiarę poświęciła. Siostra umarła na ciężkie rany. Trzecią ofiarą był brat zamordowanych siostr, który lubo srodze raniony, zostaie iescze przy życiu. Przy pierwszym mordzie znaydowało się 12 osób oboiey płci z różnych okolic, które w różnych mieyscach potaiemne schadzki miewały. Zwłoki dla dalszego dochodzenia zawiezione zostały do Zurich, równie iak znaleziona korrespondencyia i inne papiery tyczące się tey sekty, które zapewne lepiey rzecz wyiaśnią. Za morderców podali się: Tochterman, szwagier zabitych sióstr, z professyi szewc i 21letnia niezamężna kobieta. Zamordowanie nastąpiło za pomocą samychże zamordowanych. Ukrzyżowaniu towarzyszyły i inne męczeństwa a rozbicie czaski kończyło życie ofiary. Działo się na górze w obecności 4 do 6 osób, a po dopełnionym czynie zeszli mordercy na doł do mieszkania oyca, dla doniesienia, co się stało i pokrzepienia się winem.

Nieiaki Cortes z Zurich, który z Philhelenami pod Kephalos udał się do Grecyi, powrócił ztamtąd dla zdania sprawy o położeniu tam rzeczy, która iest pomyślna.

W Bazylei ugodzono Reńskiego szypra, iak mówią za 12,000 Fr. który przybyłych z Odessy Greków zawiezie do Niderlandskich portów, z których udać się maią przez Angliią do Grecyi.

Dnia 14 i 15 Kwietnia 1823
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— Pszenicy	17	—	16	15	15	15	15	—
— Zyta	16	15	16	—	15	—	—	—
— Jęczmienia	13	15	13	—	12	15	—	—
— Owsa	9	15	9	—	—	—	—	—
— Jagieł	36	—	34	—	32	—	—	—
— Grochu	13	—	17	—	—	—	—	—
— Rzepaku	25	—	24	—	—	—	—	—

UWIADOMIENIE
O Mechaniczney Młockarni.

W Dobrach Skrzyszowice, w Województwie Krakowskiem, Obwodzie Miechowskim, dziedzicznych JW. Hrabi Stanisława Małachowskiego, znayduie się zupełnie ukończona budowa mechaniczney Młockarni, w którey wymłacaią się wszelkie gatunki zboża w snopie, to iest na godzinę naymniey kop 4 do 5, a rachuiąc dzień 12 godzin, wymłocić zatem można za pomocą tylko 10 ludzi na dzień do 60 kop. Doświadczono oraz, iż młócone przez tę Machinę, zboże wydaie 20 ziarn więcey od ręczney młocki. Młockarnia takowa urządzoną bydź może do poruszania końmi lub wołmi, woda lub wiatrem, tak, iż na przemiany, gdy zabraknie wody, nakierować ią można na wiatr, a gdy wiatr ustanie, na wodę. Na poruszenie iey wodą nie potrzeba iak iednego koła, i gdy woda iest dostateczną, można ieszcze obok niey młyn na dwa kamienie wystawić. Nadto poruszoną bydź może parową Machiną, i można ieszcze przy niey sieczkarnią wystawić. Ktoby sobie życzył mieć powyższą mechaniczną Młockarnią, udać się może każdego czasu do Mechanika JP. Douglas, w Końskich mieszkaiącego, która podług życzenia z narzędziami i robotą kosztuie od 6 do 8000 Złp. oprócz potrzebnego do niey budynku.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek d. 17 Kwietnia, daną będzie Komedyo - Opera w 1 akcie, pod nazwiskiem: *Ciotka Romansowa*, którą poprzedzi Komedya w 1 akcie, pod nazwiskiem: *Bayki Krasickiego, czyli Puścizna.*

LOTERYIA KRAIOWA.

W 29 Ciągnieniu dnia 16 Kwietnia r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

71. 53. 47. 9. 78.

DONIESIENIA.

Wieś Myśliwczów w Powiecie Radomskim Województwie Kaliskim położona, w którey znayduią się wody mineralne, Publiczności ze skutków swoich od tylu lat znane, została w miesiącu Marcu b. r. sprzedaną. Teraźnieyszy teyże nabywca, przekonawszy się, iż z okazyi dobroczynnych od wielu lat doświadczeń w zdrowiu zgromadzaiące się coraz liczniey tamże osoby, użalały się na niedostatek jakiego w pierwszych do wygody potrzebach doznawać miały, wszelkiego dołożył starania w zaprowadzeniu we wszystkim przyzwoitego porządku, w urządzeniu Łazienek, traktierni, gdzie na porcyie iedzenie i tronki za nayumiarkowańszą cenę dostarczone będą, a prócz tego i naywykwintnieysze obstalunki czynione bydź będą mogły. Także dwie Sale iedna obszerna nowo zbudowana, druga mnieysza z Bilarem służyć dla zgromadzenia się i bawienia w nich będą. Podpisany iako Rządca mieyscowy chcąc o tem wszystkim Publiczność zapewnić niniejszym zawiadomia i to obwieszczenie zabezpiecza. — Dan w Myśliwczowie d. 5 Kwietnia 1823 r.

Jan Sorg. Rządca.

Niżey podpisany będąc przez Wysoki Senat Rządzący Pisarzem Aktowym Wolnego Miasta Krakowa i iego Okręgu pod dniem 7 Grudnia 1822 roku mianowany, ma honor zawiadomić Szanowną Publiczność, iż rozpoczął Urzędowanie swoie zakładaiąc Kancellaryią przy ulicy Kanowney Nr. 169 w Domu W. JX. Kanonika Ludwika Hrabi Bystrzonowskiego.

Leo z Pszczołek Rawicz Pszczółkowski.

Nro. 29973 — 34788. Libr: 485.

Kommissyia Woiewództwa Krakowskiego przywodząc do skutku Postanowienie JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 8go Stycznia 1818 r. w przedmiocie zaległą-

cego w reszcie szacunku na Dobrach przez bywszy Rząd Ces. Król. Austryiacki sprzedanych, zapadłe, w myśli więc Artykułu 4 tegoż postanowienia, nadto w skutek Reskryptu Wysokiey Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu, z dnia 30 Września r. z. Nro 34,306 wyszłego Dobra Zagorzany w Obwodzie Stopnickim i w tuteyszym Woiewództwie położone, a dotąd w posiadaniu W. Józefa Goczałkowskiego bądące, które mu pierwotny od bywszego Ces. Król. Austryiackiego Rządu nabywca W. Wincenty Jurkowski odstąpił, iako Rządowi na teraz Królestwa Polskiego tak wreszluiącym szacunku iak niemniey w prowizyi zadłużone na publiczną sprzedarz w dziedziczne posiadanie na szkodę i rezyko dotychczasowego posiadacza ogłasza i dla tego każdego maiącego chęć Dóbr rzeczonych prawem własności nabycia, tu do Biora Kommissyi Woiewódzkiey na dzień 15 Czerwca r. b. godzinę 9tą ranną iako terminie odbydź się maiącey publiczney licytacyi wzywa. Głównieysze warunki do sprzedarzy Dobr rzeczonych stanowią się następuiące:

1) Cena fiskalna pierwszego wywołania do Licytacyi bierze się na zasadzie Kontraktu z byszym Ces. Król. Austryiackim Rządem zawartego w Summie Zlp. 65,779 gr. 17 na monetę grubą Kassową obrachowaną.

2) Summy tey dziesiąta część iako Vadium każden licytować chcący przed rozpoczęciem Licytacyi w gotowiźnie podobneyże monety złożyć iest winien.

3) Naywięcey offiaruiącemu dziedzictwo Dobr rzeczonych przyznanym będzie, nieprędzey iednak, dopoki zatwierdzenie punktów Kontraktu przed Pisarzem Aktowym spisać się maiącego przez Rząd Naywyższy nie nastąpi.

4) Pomimo przecież tego naywięcey offiaruiącego, protokół licytacyi od daty iego zamknięcia obowięzuie, Rząd zaś Kraiowy, od zawarcia Kontraktu.

5) Niedotrzymuiący punktów Protokułu licytacyi utraca całkowicie Vadium, ale oprócz tego niedobór z dalszey licytacyi, w zględzie ofiarowaney przez niego Summy uważany wynikaiący na maiątku iego poszukiwanym będzie.

6) Naywięcey ofiaruiący zaraz po zamknięciu protokółu Licytacyinego, obowiązanym iest złożyć w Kassie Główney tuteyszey summ Zlp. 23,536 gr. 14 iako resztuiący szacunek Dóbr rzeczonych, z prowizyą po dzień 1 Lipca r. b. wyrachowaną, która iednak, ieżeliby wcześniey płaconą była potrąci się, oprócz tego.

7) Winien także będzie zaraz naywięcey ofiaruiący w właściwey Kassie obwodowey zapłacić wszelkie z Dobr tych Skarbowi zaległe podatki, nadto.

8) Zwrócić koszta Rządowi odbytey Licytacyi, a pozostałą resztę dotychczasowemu właścicielowi powrócić.

9) Dobra te oddane zostaną przyszłemu Dziedzicowi w tych samych granicach, z temiż samemi użytkami, niemniey ciężarami, iak ie dziś W. Goczałkowski posiada, zresztą

10) O dalszych warunkach, każdemu chęć maiącemu licytowania zostawia się wolność w Biórach Kommissyi Woiewodzkiey przekonania się. — Kielce d. 20 Marca 1823.

Radca Stanu Nadzwyczayny
PREZES
(podpisano) Wielogłowski.
Sekretarz Jeneralny
(podpisano) Zamoyski.

Podpisany Notaryusz publiczny w moc Rezolucyi Wysokiego Trybunału I. Instancyi Rzeczypospolitey Krakowskiey z d. 16 Grudnia 1822 r. do Liczby 4112 wyszłey zawiadomia Publiczność, że Ruchomości po ś. p. Benedykcie Schmidt, iako to: Kosztowności, Srebra, Futra, Suknie, Pościel, Bielizna, Meble, Tombak i Mosiądz, Cyna, Szkło, Faians, Stolarszczyzna i sprzęty Domowe, Żelazo, Książki i Effekta opałowe d. 16 Kwietnia r. b. o godzinie 10 ranney w Krakowie przy ulicy Rożaney pod L. 614 za gotową zapłatę sprzedawane będą. — Po ukończeniu którey Ruchomości, iako to: różne gustowne Meble machoniowe i z innego drzewa, Zegar ścienny repetier, Srebra stołowe, Lustra i różne sprzęty Gospodarskie, w Krakowie przy Szczepańskim Placu pod L. 362 za gotowe pieniądze sprzedawane zostaną, na którą chęć licytowania maiących zaprasza. — W Krakowie d. 10 Kwietnia 1823 r.

J. Rogalski, Notaryusz.